

1947. novemberével indult el a lap új sorozata Soós Paula és Surányi János szerkesztésében. Ekkor már több kísérletezés történt a lap felélesztésére, erről Surányi János számol be „Emlékeimből” c. cikkében.

I. kötet.

1—2. szám.

1947 november 1.

KÖZÉPISKOLAI MATEMATIKAI LAPOK

SZERKESZTIK:
SOÓS PAULA ÉS SURÁNYI JÁNOS

TARTALOM:

Kalmár László: A számok hatvány-
összegeiről (I. r.)
Az első orsz. középiskolai matematika-
verseny eredménye.
A pesti tankerései tanulóverseny
matematikai versenyének eredménye.

Feladat megoldások (a „Szegedi Ipek”
64—81. feladatai).
Kihagyott feladatok (101—120.).

SZEGED
1947

Az új sorozat is megtartotta elődjének hagyományait. Fő céljának tekintette, hogy változatos, szellemes feladatokon keresztül fejlessze a matematika iránt érdeklődő diákság logikai és feladatmegoldó készségét, szélesítse látókörét. A legjobbakon kívül a közepes tanulókat kívánta felszabadítani a matematika iránt érzett babonás tiszteletértől és bátortalanságtól. Az iskolából jól ismert dolgok tanulságos beállításával, érdekes fejtörőkön és feladatsorokon keresztül elvezetni az olvasókat a matematika eddig ismeretlen területeire. A lap népszerűsége semmit se csökkent. A feladatmegoldásokban elért eredményekért való versengés lelkesítette a diákokat, és ha nem is személyesen, de a lapon keresztül megismerték egymást. 1950-től az éves pontverseny hivatalos értékelésére is sor került. A legjobb eredményt elért diákok könyv-, v. pénzjutalmat és a többi eredményes megoldó dicséret oklevelet kapott, a legszorgalmasabbak arcképe is megjelent. Közben persze változások is voltak. A legfontosabb változás az, hogy az Eötvös Loránd Fizikai Társulat kezdeményezésére 1959 szeptemberétől ismét bővült a lap fizika résszel. A fizika rovat első szerkesztője Bodó Zsolt és Kunfalvi Rezső volt, majd Szőkefalvi-Nagy Ágnes, Lugosi Erzsébet, Gajzágó Éva és jelenleg Gnädig Péter. A matematika részhez hasonlóan feladatokat tartalmaz, és a megoldók részére meghirdeti az éves pontversenyt. További célkitűzései: pályázatok kiírása, ezzel a tanulókat kísérletezésre és mérések elvégzésére serkenti. A fizika újabb eredményeiről cikkekben számol be. Megindul a Kérdezz – felelek cikksorozat, amely a diákok által felvetett fizikai problémákra kíván válaszolni. A cikkek írói közt olyan kiváló fizikusok szerepelnek, mint Vermes Miklós.

A lap munkatársai vidéken ankétokat, tanulódélutánokat szerveztek. Előadó körutakon igyekeztek a lap munkáját népszerűsíteni. Munkájuk eredményeként rohamosan nőtt a feladatmegoldók száma. Később megalakult az Ifjúsági Fizikai Kör is.

A lap megoldói közül többen érték el kiemelkedő eredményt fizikából az Országos Középiskolai Tanulmányi Versenyen, az 1967-ben először megrendezett Nemzetközi Fizikai Diákolimpián, amelyen azóta is sikeresen szerepelnek a magyar diákok. A lapban megjelent fizika feladatok megoldása jó előkészületet jelent az egyetemi felvételi vizsgákhoz is. Többen a lapban megoldott feladatokon keresztül ismerték és szerették meg a fizikát, és választották a fizikusi hivatást.

Változtak a szerkesztők, a szerkesztőbizottság vezetője, a bizottsági tagok. Némiképp a tartalom is változott. A szokásos gyakorlat és feladat rovatokon kívül voltak más típusú problémák is: a jobbaknak „pontversenyek kívüli problémák”, „nehezebb feladatai”, a könnyebb feladatok „C kategória” megjelöléssel. Több cikket közöltünk, mint azelőtt. Volt „Oktató” rovatunk *Tusnády Gábor* és „Kedvenc problémáim” *Csirmaz László* szerkesztőbizottsági vezetőik ötlete alapján. Indítottunk Számítástechnikai Rovatot *Ada-Winter Péter* kezdeményezésére, melynek irányítója egy időben *Appel György*, ill. *Székely Jenő* volt.

A lap legidősebb munkatársa *Tolnai Jenő* (1887–1984) volt. 1907-ben az Eötvös-versenyen első díjat nyert. Versenydolgozatának elemeit Kürschák felhasználta a feladatmegoldások közlésénél (megtalálható a Versenyfeladatok 1929-es kiadásában). Tolnai Jenő Budapesten volt tanár, majd adjunktus a Pedagógiai Főiskolán. A gimnázium II. osztálya részére írt tankönyv társszerzője. Nyugdíjasként a Matematika Kutatóintézetben dolgozott. Számos egyéb feladattal is megbízták. Iskolákat látogatott, didaktikai tanácsokkal látta el a pályakezdőket. 1951-től szinte haláláig tagja volt

a szerkesztőbizottságnak. Még 96 évesen is eljárt a megbeszélésekre, megoldotta a kitűzésre szánt feladatok egy részét, és maga is javasolt feladatokat. Egy időben a feladatjavító fiatalok munkáját ellenőrizte. Elsősorban a 0 pontos dolgozatokat nézte át, és próbált bennük valami megmenthető „magot” találni.

Jenő bácsi többször emlegette a költő Tóth Árpáddal való ismeretségét és barátságát. Tóth Árpád megoldóként a lapban is szerepelt mint debreceni diák.

A Fizika Rovat egyik megalapítója *Bodó Zalán* (1920–1990) gépészmérnökként végzett a Budapesti Műszaki Egyetemen. Nemzetközileg elismert tudós volt, megteremtette a félvezető kutatás alapjait.

Diákkorában a Faragó-féle Matematikai és Fizikai Lapok eredményes megoldója. 1938-ban megnyeri az Eötvös-versenyt matematikából.

A fizika szerkesztőbizottság vezetője 1959-től 1988-ig. Segített a pontversenyben kitűzött feladatok kiválogatásában. Mindig nagyon örült, ha szép, szellemes megoldást talált a feladatokra. Gondolkodó ember volt, az új megértésének szeretete jellemezte.

A Fizika Rovat megindulásától a szerkesztőbizottságának tagja volt *Vermes Miklós* (1905-1990). Sopronban született, és az ottani Evangélikus Gimnáziumban érettségizett. A budapesti Tudományegyetemen szerzett matematika – fizika – kémia tanárszakos diplomát. Egész életében hűséges maradt a tanári pályához. Leginkább fizikát tanított, először a Fasori Evangélikus Gimnáziumban, majd a csepeli Jedlik Ányos Gimnáziumban. Kiváló kísérletező volt, diákjai lelkesedtek óráiért. Szeretetből csak „Muki bácsinak” hívták. Jó kapcsolata volt a fiatalokkal, sokszor szervezett kerékpártúrát, természetjárást nekik. Szerette a természetet, sokat túrázott, és szeretett fényképezni.

Számos könyvet, tankönyvet, példatárat írt. Feladatok és ötletes kísérletek kidolgozásában fáradhatatlan volt.

A lap ezen új sorozata folytatódik napjainkban is hála az elődöknek, akik kigondolták, megszervezték, elindították és ránk örökölni hagyták.